

Gk.107; Spr.30:1-9 (7-9); Ps.119:13; Opw.350; OLB473:1,4; Ps.36:2

Wilt U aan mij geven wat ik écht nodig heb?

1. In de zomerperiode zijn er heel wat verlangens bij ons. We willen genieten, rust, genoeg vakantiegeld, geen file, geen ruzie, mooi weer, dat de (klein)kinderen allemaal weer veilig terug komen. Agur voegt er vandaag iets anders aan toe!
2. We kennen Agur niet maar wat komt hij dicht op onze huid met zijn gebed! Hij zit slecht in zijn vel en bidt (daarom?) concreet en compact. Daarbij ziet hij af van zichzelf en geeft hij hoog op van God en zijn wijze woorden. En dán komt zijn Spreuk-gebed. Zijn gebed is een 'getal-spreuk'. In het Hebreeuws een bekende stijlform. Je noemt een aantal verschillende zaken die toch met elkaar verbonden kunnen worden. Het verbindende punt staat in dit gebed in het midden: 'voed me slechts met wat ik nodig heb'. En de HERE weet als geen ander wat dat dan moet inhouden. Agur hoort het graag 'voordat ik sterf' (dat staat er). Zijn gebed is dus een soort vreemdelingschapsgebed.
3. Voor de vervulling van dat gebed is het nodig om niet terecht te komen in de leugens over rijkdom en armoede. De leugens om je heen en in jezelf. De leugen van rijkdom: ik heb niemand nodig, ook God niet. De leugen van armoede: nu ik arm ben moet ik maar gaan stelen. Beide houdingen doen tekort aan de eer en de Naam van God. Geeft U mij daarom alstU blijft per dag wat ik nodig heb, en dat bent U allereerst Zelf!
4. Gedachten om nog eens – persoonlijk, samen of met de Heer – te overwegen:
 1. Nederland is rijk én ongelovig geworden. Maar met deze gedachte houd ik het wel ver bij mijn eigen bed vandaan
 2. Ik vind het moeilijk mijn armoede en rijkdom te definiëren in relatie tot God
 3. Ik hang meer aan mijn spullen dan mij lief is
 4. Wat weet ik weinig van de portemonnee van mijn naaste in de gemeente
 5. Ik zou het mooi vinden als Agur's 'onze Vader' het mijne wordt: Leid mij niet in de verzoeking van armoede en rijkdom, maar voed mij dagelijks met het brood dat voor mij is weggelegd, want uw Naam moet geheiligd worden
 6. Gods goedheid in Jezus Christus is genoeg voor mij

Gesprekspunt, kindfragment, citaten, bijbelrooster

1. Hoe is het voor je om rijk, arm of iets er tussenin te zijn? Heb je nog verlangens t.a.v. je eigen houding in dit opzicht? Waarin zou je willen groeien/veranderen? Wat en wie heb je daarvoor nodig? Wijsheid gewenst!
2. 😊😊😊😊 v . . r de k . nderen: h . b je t . t nu toe . . n fijne v . k . nt . . ? L . g . ren? Sp . len? Op v . k . ntie? Gen . . t ervan en zeg maar dankUwel tegen G . d . G s!
3. 'Geef me geen armoede, geen rijkdom maar God'
4. 'De leugen van de rijkdom is de overvloed, waardoor wij ons onafhankelijk voelen van God en Hem in de praktijk van ons leven niet meer nodig hebben. De ultieme ijdelheid en leugentaal ligt in de ontkenning van de Naam. De overeenkomsten met het 'onze Vader' zijn te frappant om te laten liggen'
5. 'De leugen van de armoede is de begeerte, die nooit verzadigd wordt en alleen maar leidt tot teleurstellingen (ijdelheid). De begeerte drijft ons tot diefstal. Onze omgang met de schepping of ons lichaam of onze tijd, kan ook een vorm van diefstal zijn. De leugen van de armoede leidt altijd tot aantasting van de Naam van de HERE'
6. **Bijbelrooster: zondag** Spr.10:22+11:28+22:4; **maandag** Fil.4:1-9 (8); **dinsdag** Mat.6 (13.19-34); **woensdag** 1Kon.3 (vgl. vs.9 met Spr.30:7-9); **donderdag** 1Kron.4:1-10 (vgl.vs.10 met Spr.30:7-9); **vrijdag** 1Tim.6:3-10; **zaterdag** Psalm 15.
Liefhebbers: 2Sam.22:31; Deut.4:2; Deut.32:15; andere getal-spreuken: Spr.30:15-16; 18-19; 21-23; 24-27; 29-31

Ds.G.J.Klapwijk, Zomerdienst Zwolle-Berkum, 7 augustus '22

Gk.107; Spreuken 30:1-9 (7-9); Ps.119:13; Opw.544; OLB473:1,4; Ps.36:2

Blok 1. Misschien hebben jullie wel een lijstje gemaakt.

Wanneer is onze vakantie geslaagd?

Of wanneer is deze zomer voor ons een geslaagde zomer geworden?

Onderweg geen file. Een camping waar een zwembad is, en recreatie, en vriendjes en rust voor pa en ma? Of nog een wens erbij: minstens de helft van de dagen geen ruzie? Als we een keer ergens naar toe gaan, dat er dan in de vakantieportemonnee genoeg zit om eens even lekker uit te pakken? Het is toch tenslotte vakantie.

Soms moet je elkaar van tevoren wel even waarschuwen, want soms wil je echt teveel.

Weet je ook wel dat dit niet allemaal kan....

En grootouders: wanneer is het voor jullie een goede zomer?

Als er toch nog eens iemand naar je omkijkt deze zomer, nu je kinderen allemaal de hort op zijn? En als ze eindelijk allemaal weer een keer veilig thuis zijn, zonder noemenswaardige narigheid?

Misschien ziet je leven er heel anders uit en is je lijstje voor een geslaagde zomer veel korter. Om het gewone leven zonder kleerscheuren een beetje goed door te komen...

Agur heeft ook een lijstje gemaakt. Niet voor de vakantie maar voor een langere periode. En zijn wensen zien er anders uit dan de gemiddelde zomerwens van ons.

Best wel boeiend en apart, wat Agur vraagt aan de Here God.

We duiken er even in met elkaar, om het duidelijk te krijgen wat hij vraagt.

En om onszelf erin te spiegelen. Wij met onze verlangens, onze wensen....

Blok 2. Agur, we weten niets van hem. Behalve van de spreuken die hij bij ons heeft achtergelaten.

Er zijn maar een paar zinnen uit zijn mond opgetekend, maar die maken wel indruk.

Hij laat zich wel kennen in wat hij zegt!

Het zijn geen woorden voor op een C.V.

Geen woorden om jezelf positief in het daglicht te zetten.

Wie zegt nu van zichzelf dat hij dommer is dan ieder ander.

En dat hij geen enkel inzicht heeft en geen wijsheid heeft opgeslagen.

En niets begrijpt van God.

En dat alles heeft hem zo moe gemaakt. Hij kan niet meer.

Je hebt dingen gedaan, of op een manier geleefd die je moe hebben gemaakt.

En waarvoor je jezelf wel voor de kop kunt slaan.

En bovendien begrijp je ook niets van God.

En je zegt er zelf al bij: en niemand is met Hem te vergelijken. En niemand kan even de hemel in klimmen en daar eens rustig bekijken hoe de Here God is.

En nadat hij zichzelf zo te kijk heeft gezet concludeert hij dat God Zelf de enige is die zijn moeheid en domheid kan doen wijken, zie vs.8-9.

Elk woord van God is getoetst. Zijn woorden zijn goed en zij kloppen.

Dat ligt in de lijn van het Spreukenboek: luister goed, mijn zoon, mijn dochter.

Neem de woorden in acht om echt wijs te worden. Dus luister..

En dan komt hij met zijn gebed. Met zijn spreuk-gebed.

Met zijn getal-spreuk. Een stijlform die je verderop in dit hoofdstuk en elders in het Spreukenboek vaker tegenkomt.

Er worden 2 of 3 of 4 voorbeelden genoemd en op een of andere manier zit er een verband tussen de verschillende beelden.

In dit geval vind je het verband tussen de twee voorbeelden die je hier kunt vinden.

Over leugen en bedrog aan de ene kant en over rijkdom en armoede aan de andere kant.
En het verband, de clou, vind je er tussenin: voed me slechts met wat ik nodig heb.
We gaan zoeken naar de beelden, de verbanden, de clou....
En Agur – in al zijn nood en vermoeidheid – wendt zich tot de Here God.
Als het goede antwoord ergens vandaan moet komen, dan toch wel bij God vandaan!
Agur vraagt twee dingen aan God.
En hij zegt erbij, wat je in onze vertaling niet zo goed terugziet, dat hij het graag wil ontvangen voordat hij sterft!
Er is vertaald 'zolang ik leef', maar daar zit veel minder spanning in dan dat je zegt: voor ik sterf wil ik nog graag. Met de laatste-wens-ambulance worden de verpleegkundige en de ambulance-chauffeur op pad gestuurd om dit of dat nog mee te maken....
Die intensiteit hebben de woorden van Agur ook: voordat ik sterf. Dat maakt van zijn gebed een soort pelgrimsgebed.
Een vreemdelingschapsgebed. Je perspectief is dat je (een keer) gaat sterven, en daarom wil je zo graag nog dit of dat.

Blok 3. En wat vraagt hij dan precies?

Hij wil graag ver weg blijven van een leven vol leugen en bedrog.
Zeker ook als het gaat om de thema's van rijkdom en armoede.
Want wat is er veel te liegen als het gaat om rijkdom en armoede!
Wat gaan er veel leugens de ronde als het gaat om rijk en arm.
Leugens en woorden om je heen. Leugens en woorden in jezelf.
En vanmorgen/vanmiddag zet Agur ons natuurlijk ook direct voor de spiegel neer.
Want jij hoort ook heel veel woorden. Om je heen en in jezelf.
Als het gaat om rijkdom en armoede.

En Agur vraagt of hij niet arm en of hij niet rijk zal worden.
Een bijzonder gebed. Ik herinner me zo niet dat iemand aan God vroeg om hem of haar niet rijk te maken...
En toch doet Agur dat wel want aan beide kanten, rijk of arm, zitten grote risico's.
En we horen wat er bij Agur achter zit.
De kern is een diepe angst die er onder vandaan tevoorschijn komt.
Als ik God maar niet kwijt raak! Als ik mijn geloof maar niet verlies!
Als er maar geen vervreemding optreedt tussen God en mij.
Als er maar de vertrouwelijke omgang zal zijn tussen MIJN God en mij.
O, wat is Agur daar bang voor!
Want hij had de HERE leren kennen.
Hij had ook ontdekt dat de HERE geen vage, onpersoonlijke macht is.
Hij had ontdekt dat God HERE heet.
Zo had God Zich geopenbaard bij Mozes als de God die er verlossend bij is, bij zijn volk maar dat was ook de persoonlijke geloofsbelijdenis van Agur geworden.
Op Hem kun je rekenen!

Hij durft het aan om iets te vragen. Om maar te voorkomen dat hij zijn God mocht kwijtraken of zich te buiten zou gaan aan de omgang met de NAAM (derde gebod). Vs.9 ... 'en de naam van mijn God te schande maken'.

Word ik rijk dan vergeet ik God misschien wel.
Word ik arm dan ga ik misschien wel stelen....
Moet je hem zien... vrome kerel... trouw naar de kerk maar moet je eens zien hoe hij doordeweek iedereen het vel over de neus haalt. Dat noemt zich dan christen.... Dat is schade voor de naam van God.

Daarom geen armoede en geen rijkdom, alstUblieft...

En als we even stilstaan bij die twee uitersten dan komen we bij een kwetsbaar terrein. Wat weten we van elkaar? Wat weten we van de moeiten die beide situaties met zich mee kunnen brengen?

Gaat het te ver om te zeggen dat de meesten van ons in elk geval geen plaatje hebben bij (stille) armoede?

Nou, ze zijn er vast ook in ons midden en ik hoop dat niet alleen zichzelf, maar ook onze diaconie ervan weet, want dan kunnen we elkaar helpen!

Hoe vervelend kan het zijn, armoede!

En hoe vervelend kan rijkdom ook zijn!

In onze gesprekken, wat we meemaken, lijkt het alsof geldzorgen voor ons lastiger zijn dan dat je goed in de slappe was zit.

Dan is het goed om in elk geval de Bijbel te horen zeggen dat beiden iets kwetsbaars hebben. Als we de Bijbel in z'n geheel bekijken, ook **bijv. 1Tim.6**, krijgen we zelfs de indruk dat rijkdom gevaarlijker is dan armoede.

We kijken er nog even wat beter naar.

Naar en armoede en rijkdom. En we horen Agur als het ware verzuchten:

Here, vraagt Agur: wilt U ervoor zorgen dat ik niet constant geldzorgen heb.

Dat ik er 's nachts regelmatig van wakker lig.

De rekeningen stapelen zich op. Ik durf ze ook niet meer open te maken.

Tussen alles door, zelf bij het Bijbellezen en bidden, zie ik steeds rode cijfers...

Als de kinderen er maar niets van merken. Als zij maar een onbezorgde jeugd zullen hebben, als ze maar meekunnen met het schoolreisje. Als ik hier maar kan blijven wonen...

U weet dat het me wat doet, die bruine gezichten midden in de winter. Die van de wintersport of van het zonnige zuiden. En dat ze er dan zo over praten. Die foto's en die verhalen.

U weet dat ik die data van de uitverkoop in mijn hoofd heb zitten.

En af en toe kan ik het bijna niet laten. Om ook maar mee te gaan doen met de loterij.

Om maar eens iets mee te nemen uit een winkel.

Dat gaat daar toch maar van de grote hoop. Niemand die er wat van merkt.

Maar langzaam maar zeker word ik voor anderen en voor U een gesloten boek.

Ik deel niet meer waar ik mee bezig ben. En hoe gemakkelijk ga ik dan niet liegen.

Erom heen draaien. Oneerlijkheid.

Ik ga bezig met dingen die niet passen bij U. Ik vergrijp me aan uw Naam.

Die Naam die ik niet ijdel zou gebruiken. Niet plakken op oneerlijk gedrag...

En die andere kant. Van die mensen waar het allemaal zo goed draait.

Het geld komt met bakken binnen. Het kan niet op.

Wel even plannen dat er niet teveel in de koelkast zit als we een week gaan skieën. Het blijft vast niet zo lang goed...

Het gemak waarmee alles kan. Paspoorten en koffers pakken.

Waarmee we kunnen kopen wat we willen. Nooit ergens zorgen om.

Altijd alles onder handbereik.

We kunnen meedoen met de nieuwe snuffjes.

Nog even op zoek naar dit. Graag nog een nieuwe dat...

En het wordt ook zomaar een leugenachtig leven.

Omdat je gelooft dat je het zelf kunt en God niet nodig hebt.

De leugen dat je heel wat voorstelt ga je geloven...

Je bent rijk en hebt God niet nodig.

Het woord 'afhankelijkheid' verdwijnt uit je woordenboek.

Pas maar op want voor je het weet ga je het eigenlijk maar vreemd vinden om tussen alle drukte door nog te blijven bidden 'geef ons heden ons dagelijks brood...'.
Of met de woorden uit Spr.30: 'voed me slechts met wat ik nodig heb'.

Verzadigd en wel vraag je je af: 'o ja, wie is de HERE eigenlijk?'.
Terwijl dat voor een Israëliet zo wezenlijk is, zo vanzelfsprekend vaak is.
Wat God doet. Wie Hij is. Wat zijn Naam voor je betekent...

Kwetsbaar: arm of rijk. Beiden alstUblieft niet, vraagt Agur.
Want in beide gevallen gaat het zo vaak om onszelf.
Om ik. Ik en mijn situatie: te veel of te weinig.
Geef mij geen armoede, geen rijkdom, want mijn leven wordt zo makkelijk dan een grote leugen. Geef mij vooral Uzelf!

Blok 4. Daarom tenslotte nog 6 gedachten om nog eens verder te proeven....
Persoonlijk, samen, met de Here God. Of een combi.

Punt 1. Nederland is rijk én ongelovig geworden.
We zitten zo middenin onze eigen cultuur dat we niet altijd meer door hebben wat gewoon is en wat niet. Maar met deze gedachte houd ik het wel ver bij mijn eigen bed vandaan. De grote vraag is of ik dat ook zo langzamerhand over mezelf kan zeggen: ik ben rijk én goddeloos geworden. En meestal zijn dat langzame, sluipende processen. Wil je het eens eerlijk onder ogen zien? Hoe dwaas, hoe wijs vind je de vraag van Agur eigenlijk? En wat is jouw vraag, jouw gebed?

Punt 2. Armoede, rijkdom, geloof, God. Het is niet altijd een makkelijke combi. Bij God en geloof denken we sneller aan zonde en genade dan aan rijkdom en armoede. Terwijl het er ook wel degelijk mee te maken heeft!

Punt 3. Eigenlijk zijn mijn spullen belangrijker voor me dan ik wil weten.
Als ik heel eerlijk ben.... Ongemerkt maar wat hang ik eraan.
Wat zou ik ze moeilijk kunnen missen.

Punt 4. Geld, salaris. Spaarrekeningen. We praten er niet zo heel makkelijk over. Iemand zei eens: de slaapkamer en de portemonnee: daar zul je me niet over horen. Dat betekent ook, als het waar is, dat er heel wat afgeknokt wordt in eenzaamheid. Of juist niet omdat het geen thema is waarover je spreekt met elkaar.

Punt 5. Zullen we weer eens wat vaker stil staan bij de bede in het Onze Vader. Geef ons vandaag wat we nodig hebben. Geef ons heden ons dagelijks brood.
Met Agur bidden wij dan: leid mij niet in de verzoeking van armoede en rijkdom, maar voed mij dagelijks met het brood dat voor mij is weggelegd, want uw Naam moet geheiligd worden.

Punt 6. Als laatste. Oefen jezelf in het geloven en belijden dat Gods goedheid beter is dan al het andere. En vooral Gods goedheid in Jezus Christus.
Uw liefde is beter dan het leven.

Geef mij die voor onderweg, zolang ik leef. Dat is genoeg. Dan is het goed, amen.